

ירושלים, כ"ג סיון תשפ"ה
יום חמישי 19 יוני 2025

- לכבוד: 1. ח"כ יואב בן צור, שר העבודה
2. מר ישראל אוזן, מנכ"ל משרד העבודה
3. עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
4. ד"ר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
5. עו"ד דבורה דבי ספיר, היועצת המשפטית, משרד העבודה

באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: אפליית הרשומים כאברכים ברישום למעונות יום והתעללות בירוקרטית בנרשמים – התראה

לפני פניה לערכאות

מכובדי,

מרשי, חברת אמת ליעקב בישראל בע"מ (חל"צ) וקבוצת משפחות שבראשיהם עומדים לומדי תורה ייפו את כוחי לפנות אליכם כדלקמן:

1. בימים אלה הורי הפעוטות הנרשמים למעונות יום מקבלים הודעות בדבר תוצאות הרישום והעברת הפניות לוועדות קבלה במעונות, בהם מספר הנרשמים גבוה ממספר המקומות במעון.
2. הורים רבים במשפחות בהן אבי המשפחה היה רשום כאברך קיבלו הודעה בזו הלשון:

בהתאם להנחיית משרד המשפטים, הורים הלומדים לימודים תורניים והם בגיל גיוס יוכלו להתמודד על מקום במעון רק אם יש בידם פטור משירות צבאי, או אסמכתא על ביצוע שירות צבאי/לאומי/אזרחי, אנא העבר בדחיפות לכתובת המייל. ... בשל לוחות הזמנים הקצרים יש להגיש זאת ביומיים הקרובים ולא יאוחר מיום ה-19.6.2025.

3. משמעות ההודעה היא, שילדים שאביהם בגיל הגיוס והוא לומד לימודים תורניים מבלי להשלים שירות צבאי ומבלי להוכיח קיומו של פטור נזרקים מן התור למעון ועניינם לא נשקל כלל. הודעה זו, שקיבלו הורי הפעוטות הנרשמים למעונות היום בעיצומו של מצב החירום, נפלאה בכל קני מידה ויש בה מכל טוב. יש בה אפליה ויש בה שיקולים זרים, יש בה סטייה מהנחיות מינהליות ויש בה התעמרות בירוקרטית, יש בה רטרואקטיביות ויש בה חוסר מידתיות. אין בה קורטוב של התנהלות כדין של רשות הפועלת בהגינות ובתום לב. נפרט:

4. **אפליה** - תכלית קיום המעונות היא עידוד תעסוקת הורים ומילוי צרכיהם החינוכיים והחברתיים של הפעוטות. השאלה האם אבי הפעוט לומד לימודים תורניים אינה רלוונטית לתכלית זו. אם מבקש משרד המשפטים לעודד שירות בצה"ל – אין מקום להחיל דרישה זו רק על מי שלומדים לימודים תורניים, אלא יש להתנות התמודדות על מקום במעון בשירות ההורה בצה"ל.

5. **שיקולים זרים** - מכל מקום, לפי הדין הקיים, שאלת הלימודים התורניים והשירות הצבאי (או הלאומי/אזרחי) הנם שיקולים זרים לתכליתן של ההוראות המסדירות את ההקמה, הרישום והקבלה של הפעוטות למעונות. כעולה מנהלים של משרד העבודה ומחוק הפיקוח על מעונות

היום, תשע"ח-2018, תכלית קיומם של מעונות היום ועידוד שהם מקבלים ממשרד העבודה דאגה לרווחתם ולצרכיהם של הפעוטות והקלת עול הטיפול בהם כדי לעודד תעסוקת הורים, לא ענישתם של הורים שלא שירתו שירות צבאי או אזרחי. בהחלטה להוציא מהתמודדות את הפעוטות שאביהם לומד תורה ולא שירת בצה"ל הרשות מעניקה משקל מכריע לשיקול שהנו שיקול זר לתכליתם של המעונות.

6. מן ההודעה לא ברור, האם ההנחיה של משרד המשפטים חלה על כל לומדי התורה, גם כאלה אשר לומדים במקביל גם בלימודים מקדמי תעסוקה, עובדים, או מפעילים עסק פרטי. ככל שהיא חלה על הורים אשר לומדים במקביל לעיסוקים אחרים – הרי יש בכך ענישה על לימוד תורה – הורים אלה, אלמלא שילבו את לימוד התורה עם עיסוקיהם האחרים, לא היו נדחקים מן התור למעון. ככל שכך הדבר, הרי מדובר באפליה פסולה שנועדה לפגוע בלומדי תורה על שום לימודיהם ולא מסיבה אחרת, כי הרי על חייבי גיוס אחרים לא חלה הגזרה.

7. **סטייה מהנחיות מנהליות** - החלטה למנוע התמודדות של פעוטות שהוריהם לומדו תורה ולא שירתו בשירות צבאי או אזרחי ולא הופטרו ממנו מהווה סטייה מהנחיות מנהליות. סדר הקדימויות בקבלת הילדים למעונות מעוגן ב-"**נוהל סדר קבלת ילדים למעון יום או משפחתון - לשנת הלימודים תשפ"ו**", אשר פורסם לציבור ב-17.06.2025 והוא דומה מאוד לנהלים של השנים הקודמות. (יוער, כי אתר האינטרנט של משרד העבודה מפנה לנוהל של שנת תשפ"ד, שאינו שונה מהותית מן הנוהל הנ"ל).

8. הנוהל לא קובע שמי שאביו לומד תורה ולא שירת בשירות צבאי או אזרחי לא יוכל להתמודד על מקום במעון. קביעה כזאת היא סטייה מהנחיה מנהלית שקבעה הרשות המוסמכת והיא לא יכולה להיעשות כלאחר יד, ללא פרסום דבר שינוי הנוהל וללא מתן תקופת מעבר.

9. **שינוי הנחיות "תוך כדי תנועה"** – רטרואקטיביות, פגיעה בהסתמכות ובציפייה - מעבר לכך, שינוי הנחיה מינהלית אינו יכול להיעשות "תוך כדי תנועה" לאחר שנסתיימה תקופת הרישום למעונות. הדבר נודף רטרואקטיביות ופוגע בציפיות הסבירות והסתמכות של ההורים על הנוהל שפורסם. לו ידעו ההורים כי לא יוכל להתמודד על מקום במעון, היו דואגים מבעוד מועד למצוא פתרונות אלטרנטיביים.

10. **התעלמות משיקולים הנוגעים לעניין** - אם לא די בכך, ההחלטה שלא לאפשר לילדי האברכים שלא שירתו ולא הופטרו מן השירות להתמודד על מקום במעון מתעלם משיקול מכריע של טובת הילד. בכל החלטה הנוגע לפעוט על הרשות לשיקול את טובתו כשיקול בעל משקל משמעותי. ביחס למעונות היום, טובת הילד מחייבת יציבות המסגרת החינוכית והחברתית בה שוהה הפעוט. הנוהל משנת תשפ"ד מעניק משקל מכריע לשיקול זה וקובע, כי ילדים ממשיכים (כאלה שהיו באותו מעון בשנה הקודמת) יהיו הראשונים בתור למעון, אפילו לפני ילדים עם קשיים התפתחותיים, או בני משפחות חד הוריות. לעומת זאת, החלטה לזרוק מן התור את ילדי

האברכים מתעלמת משיקול זה לחלוטין. החלטה מנהלית המתעלמת משיקולים רלוונטיים הנה פסולה.

11. **חוסר מידתיות** - החלטה גם חוטאת בחוסר מידתיות. גם אם נניח, כי ישונה הדין ושיקול של שירות צבאי יהפוך להיות שיקול רלוונטי בקבלה למעון, אין הוא יכול להיות השיקול המכריע והבלעדי. לצידו יש לשקול שיקולים נוספים, ובראשם טובת הילד, ולאזן ביניהם. הענקת משקל מכריע וגורף לשיקול אחד תוך התעלמות מכל היתר מהווה פגם של חוסר מידתיות, כאשר בריצתה אחר תכלית אחת (בהנחה שהיא לגיטימית) הרשות המינהלית פוגעת וזונחת שיקולים ותכליות נוספים.

12. **העתמרות בירוקרטית** – הודעות משרד העבודה נשלחו להורים החל מיום ה-17.6.25 ולפיהן ההורים נדרשו להמציא מסמכים שמשרד העבודה דרש תוך יומיים ולא יאוחר מה-19.6.26. כפי הנראה, נעלם מעיני משרד העבודה, כי ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, כולל סגירת מקומות עבודה לא חיוניים, הייתה תקפה עד 18.6.25 שעה 18:00 (כלומר סוף יום עבודה). למעשה, ההורים נדרשו להמציא למשרד העבודה מסמכים מהיום להיום, בעוד קבלת מסמכים צה"ל אורכת זמן. הדבר מהווה התעמרות בירוקרטית בהורים שכל תכליתה היא להשפילם ולהפלותם על רקע השתייכותם המגזרית והחברתית. עם כל הכבוד, לו משרד העבודה (או היועצת המשפטית והמשנה שלה) היו מתעניינים בשאלה מי שירת בשירות צבאי, לאומי או אזרחי, או בשאלה מי פטור משירות זה, היו יכולים לקבל את המידע הזה בקלות מצה"ל או ממנהלת השירות הלאומי-אזרחי. הדרישה מן ההורים להמציא מסמכים מהיום להיום אינה אל התעמרות בירוקרטית שאין לה תכלית זולת ההתעמרות עצמה.

13. מיותר לציין, כי ההתעמרות הבירוקרטית בהורים נוגדת בתכלית הניגוד את הוראות "נוהל סדר קבלת ילדים למעון יום או משפחתון - לשנת הלימודים תשפ"ו". הנוהל קובע בסעיף 7(ה) כי הורה הנדרש להשלים מסמכים מחויב לעשות זאת תוך חמישה ימי עבודה מקבלת הדרישה. ימי המצב המיוחד בעורף וודאי אינם יכולים לבוא במניין חמשת הימים האלה.

14. אם לא די באלה, הורים המבקשים להשלים מסמכים מופנים לאתר שאינו נגיש דיגיטלית ואינו מאפשר פנייה ומשלוח מסמכים באמצעותו, וזאת בניגוד לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, תשע"ח-2018.

15. מכל מקום, ההחלטה שלא לאפשר התמודדות על מקום במעון לילדים אשר הוריהם לומדים במוסדות תורניים ולא שירתו שירות צבאי, לאומי או אזרחי, ולא הופטרו ממנו, נוגדת את הדין בכל מימד אפשרי. על כן אבקשכם לבטלה לאלתר, לא לפקוד עוון אבות על בנים ולבחון את בקשות הרישום ללא קשר למעמדו של אבי הפעוט אל מול צה"ל.

16. כמו כן, על מנת לא ליצור הסתמכות של הורים על החלטות בלתי חוקיות של הרשות, אבקשכם לעצור את הליך קביעת דירוג הקדימות של הנרשמים למעון עד לביטול הנחיה הבלתי חוקית

של משרד המשפטים, או עד לבירור חוקיות ההנחיות על ידי הערכאות המוסמכות. כן אבקשכם שלא לפרסם הודעות הורים בדבר קבלה של הילדים מעונות על בסיס דירוג המתעלם מילדיהם של לומדי מוסדות תורניים, וזאת כדי למנוע הסתמכות על החלטות בלתי חוקיות.

17. כיוון שהעניין דחוף ביותר, הננו מצפים לקבל תשובה דחופה בעניין.

בכבוד רב ובברכה,

יחזק בן-צבי